

TENDENCJE ROZWOJOWE WSPÓŁCZESNEJ POLSZCZYZNY

1. Tendencja do ekonomiczności środków językowych

przejawia się w:

- tworzeniu złożeń (*meblościanka, sokowirówka*),
- tworzeniu skrótowców (*cedet*),
- procesach uniwersalizacji (*pomidorówka, ogólniak*)
- wprowadzaniu elipsy (*Odkryto złoża.* - bez podania, czego).

2. Tendencja do wyrazistości i precyzji

przejawia się w:

- rozgraniczeniu znaczeń elementów pierwotnie synonimicznych (*dziecinny/ dziecięcy*),
- użyciu określonych końcówek w celu precyzyjnego wyrażenia (*o Niemczech/ o Niemcach*),
- użyciu wyrazistych formantów typowych dla pewnych grup nazw (- *owiec* dla nazw statków i wysokich budynków),
- tworzeniu złożeń (*krwiodawca, zlewozmywak*).

3. Tendencja do uzupełniania systemu językowego

przejawia się w:

- tworzeniu zapożyczeń właściwych (*sputnik*),
- powstawaniu kalek językowych (*listonosz- Briefträger*),
- tworzeniu neologizmów (*kruszarka, żelbeton*),
- powstawaniu neosemantyzmów (*szczebel-organ administracji*).

4. Tendencja do ujednociania języka

polega na dążeniu do ujednociania systemu językowego, eliminowania wyjątków (np. biernikowa forma zaimka *tę* zastępowana przez *tą*).

5. Internacjonalizacja

widoczna staje się w szybkim asymilowaniu pożyczek z obcych języków, dążeniu do nadania językowi rodzimemu "otwartego charakteru".

6. Terminologizacja

polega na wzroście udziału nazw specjalnych w ogólnym zasobie słownym i popularyzacji słownictwa terminologicznego (*płaszczyzna, punkt, pierwiastek*).

7. Determinologizacja

to nabycie przez pierwotne terminy swoistych znaczeń potocznych, metaforyzacja nazw specjalnych (*orbitować- poruszać się po alkoholu, podwozie- nogi*).

8. Unifikacja

to zanik gwar ludowych pod wpływem ekspansji języka ogólnego, zatarcie różnic regionalnych.

9. Uniwerbizacja

to przekształcenie nazw złożonych w jednowyrazowe (*rzut karny > karny, samolot odrzutowy > odrzutowiec*).

10. Multiwerbizacja

rozłożenie starych struktur jednowyrazowych na wielowyrazowe (*precyzyjnie > w sposób precyzyjny*).

11. Wulgaryzacja

wzrost udziału w ogólnej odmianie języka wulgaryzmów i wyrazów obscenicznych.